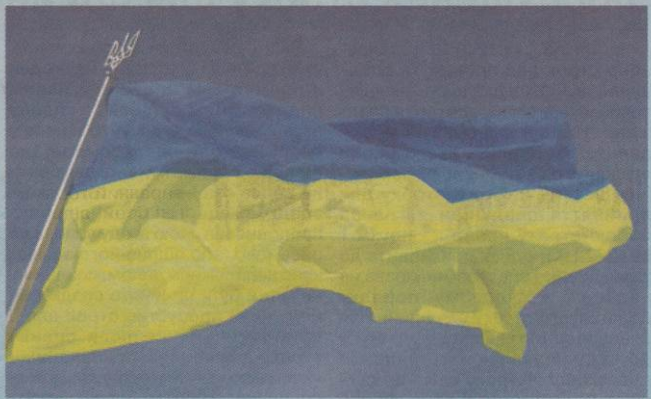

СИМВОЛ ДЕРЖАВНОСТІ ТА ЄДНОСТІ

Одним із найважливіших елементів процесу становлення державності будь-якої країни є визначення національної символіки як невід'ємної ознаки незалежності. Кожний народ, маючи свою історію, має і свої історичні святині – герб, прапор та гімн. Але в усі віки і в усіх народів саме державний прапор був однією з найвищих і шанованих святинь. Прапор символізував єдність земель і племен, прапор сконсолідував міста і краї в державу, а духовно й історично близькі народності – в націю. Під прапором воїни вирушали в похід, виступали з ним на захист своєї Батьківщини, прапор символізував стабільність держави й урочистість подій і свят.

Український національно-державний прапор прийшов до серця нашого народу тернистими шляхами буття. Під час історичних звершень він ставав символом боротьби за національні й соціальні права. Під цим прапором ми йшли до проголошення незалежної Української держави, під ним йдемо сьогодні до створення демократичної цивілізованої країни.

23 серпня ми відзначаємо уже 21-шу річницю з того дня, як на центральній площі Зарічного вперше замайорів національно-державний прапор України. Урочисте підняття прапора – символу держави, є взагалі неабияким хвилюючим моментом. Що це таке – може зрозуміти лише той, кому колись доручали нести чи піднімати державний прапор, і він пережив ті почуття, які охоплюють в той момент серце і душу. Однак ці почуття не можуть передати всіх вражень, що відчували люди тоді, понад двадцять років тому. Зараз нам вже звично спостерігати синьо-жовті стяги над державними установами, під час урочистих подій. Це видається нам цілком закономірним. А на початку 90-х років минулого століття люди

знали, що за вивішування такого прапора можна було потрапити за ґрати. Тож тоді не те що піднімати, чи нести, навіть просто бачити, як піднімають символ волі і незалежності українського народу, вже викликало хвилю буремних почуттів.

до долі своєї країни люди, насамперед, рухівці – виступали за право жити в своїй незалежній державі та бути господарями на своїй землі. Ця хвиля зачепила, в деякій мірі, і наше провінційне Зарічне. Особливо це стосувалось інтелігенції – лікарів, вчителів, які очолили патріотичний рух у районі. Не залишився осторонь цих процесів і я, хоч до того був вихований у прокомуністичному дусі і навіть 15 років входив до керівництва партійною організацією районної лікарні. Але, під впливом всіх тих подій, які відбувались в країні, мої погляди і переконання мінялися, і не лише в мене одного. Всюди: вдома, на роботі – точилися розмови довкола цього всього. Так поступово у нашому колективі сформувалось коло однодумців. Це – Селецька Інна Петрівна, її

справу приїхав також Василь Червоний зі своїми прибічниками з Рівного, який був тоді депутатом обласної ради. Загалом, на центральній площі зібралось дуже багато заріченців: дорослих і молоді, аби подивитися та бути присутніми на цій визначній і довгоочікуваній події. Однак, на заваді підняттю синьо-жовтого прапора стало районне партійне керівництво, яке, дізнавшись про наші плани, теж збрало з усього району свій актив най-більш зядлих комуністів, та викликало на підмогу міліцію. Правоохоронці, щоправда, у сутичку не втручались, хоча на площі вирували справжні пристрасті. Через супротив комуністів, які не дали можливості підняти синьо-жовте знамено біля райвиконкому

місця, де його прикріпити. Зрештою, після всіх цих "ходінь", прапор встановили над входом на пошту. Але, в першу ж ніч, його хтось зняв, майже одночасно десь пропав і червоний прапор, що висів над селищською радою... А через три дні відбулась друга спроба встановити синьо-жовтий стяг. На цей раз Станіслав Клімович та Вадим Толоч спеціально зробили флагшток, встановили його на центральній площі і таки підняли знамено в тому самому місці, де й нині майорить державний прапор України. Ось так воно тоді відбувалось...

- Микола Петровичу, а що для Вас особисто значить синьо-жовтий прапор?
- Для мене – це символ незалежності.

У серпні 1991 року місцеві активісти національно-патріотичного руху, наслідуючи приклад інших міст та селищ України, вперше підняли синьо-жовтий прапор і в смт. Зарічне. Як це було – своїми спогадами діляться безпосередні учасники тих подій.

Розповідає Микола Петрович Луцик:
- Тоді початок 90-х ознаменувався періодом невимовного національного піднесення – ми бачили, що відбувалося у Києві, Львові, Рівному та інших містах України, де, не зважаючи на заборону тодішньої влади, вивішувались національні жовто-блакитні знамена, проводились мітинги та демонстрації – неабайдужі

тодішній чоловік Толоч Вадим Миколайович, я з дружиною (Любов Борисівна працювала педагогом у школі), подружжя Жилівських – Тамара Василівна та Едуард Іванович. Ну, і найбільш прогресивним серед нас, змілим організатором та активним творцем всіх патріотичних ідей був Станіслав Семенович Клімович, який працював у Морочному зубним лікарем.

На початку серпня 1991 року національні прапори уже були підняті практично у всіх областях і районах України. На території Рівненщини його не було тільки в Зарічному. Отож, наш актив, на чолі з Станіславом Клімовичем, вирішив підняти жовто-блакитний стяг і в нашому райцентрі. Підтримати цю

(теперішня райдержадміністрація), ми хотіли підняти національний прапор на площі, однак і там нам завадили. Тут же виник мітинг, який розпочав В. Червоний. Після нього, як депутат обласної ради, виступив і я (у той бурхливий час відбулись перші демократичні вибори, на яких я став депутатом обласної ради з 1990 по 1994 роки, що, зрозуміло, теж неабияк вплинуло і позначилось на моему світогляді). Закінчив свою промову, пам'ятаю, такими словами: "Отут, сьогодні, знаходяться також діти та молоді і я вірю, що прийде час і вони зирнуть під жовто-блакитним стягом"... Залиши ми пішли з прапором до кінотеатру, але і там не знайшлось

Бо, якщо є свій прапор, свій герб і гімн, то є і своя держава. Бог дав нам цю землю, що мову і ми повинні берегти це та триматися цього.

- Напередодні чергової річниці Державного Прапора і Незалежності України, що б Ви хотіли побажати, чи порадити нинішньому молодому поколінню?

- Любити свою Батьківщину, любити свій народ, гордитися тим, що ми – українці, підвищувати свій духовний світогляд. І останнє, що мене хвилює як лікаря, - не зловживати спиртним. Бо в останні роки лікарі стикаються найчастіше з тими хворобами, які безпосередньо пов'язані з цим негативним явищем у суспільстві...

А ось розповідь іншого учасника подій, які відбувались у Зарічному в серпні 1991 року, – Георгія Григоровича Кидуна:

- Спочатку синьо-жовтий прапор хотіли встановити біля райвиконкому – подивитися на цю подію прийшли чоловік триста, не менше. Приїхав з області також Василь Червоний. А було це на початку серпня 1991-го, десь перед Маковієм, бо був, пам'ятаю, піст. Однак, підняти там національний прапор не дали – влада нагнала міліцію, дружинників та закоренілих комуністів, які чинили запеклий опір. Дійшло навіть до потасовки. Тож, остаточно встановили синьо-жовтий прапор на центральній площі кількома днями пізніше. Щоглу під національний стяг підготував ініціатор його підняття, стоматолог з Морочненської амбулаторії Станіслав Клімович, разом зі своїми товаришами. Той же Клімович був організатором демонтажу пам'ятника Леніну в парку Зарічного, що стояв на місці нинішнього монументу, присвяченого голодомору 1932-1933 років. Знести його, щоправда з першого разу теж не вдалося – хлопці відбили лише голову і руку вождя, а потім уже краном пам'ятник зняли повністю...

Після першого цього національного піднесення, другий такий масовий підйом людей був у 2004-2005 роках. Всі, хто вважав себе справжніми патріотами-українцями, їхали тоді в Київ на Майдан. Морозили собі руки

і ноги, стояли по 12-14 днів, бо надіялись на кращі перемини. Я теж два рази їздив. Але згодом сподівання людей, на жаль, не зуміли виправдати деякі наші "вожди", які почали гризтися між собою за "кормушку" і за владу. Тож я вважаю, що після Бандери, Чорновола, Червонія справжніх громадських і політичних діячів в Україні нині нема...

Що означає Державний Прапор для мене? Під цим прапором зовсім молоді хлопці і старші люди боролися за волю і свободу України, вмирали за це, але врили, що прийдешні покоління такі житимуть у своїй, незалежній країні. І слава Богу, що такі часи настали.

Чимало подій відбулося в житті українців за 21 рік незалежності, але ці люди – Микола Луцик, Георгій Кидун, які стояли біля її витоків, незважаючи на деякі розчарування, політичні перипетії, все ж не зрадили своїм поглядам та переконанням і, як справжні патріоти свого краю, своєї Вітчизни, вони й сьогодні залишаються вірними ідеям свободи, демократичності та соборності держави.

Підготував Сергій ТИШКОВЕЦЬ